

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Kamily Herinkové
na téma
„ Úkoly Probační a mediační služby při výkonu alternativních trestů“

Probační a mediační služba je důležitým nástrojem sloužícím k zajištění výkonu celé řady alternativních trestů. V podmínkách České republiky jde o relativně novou instituci, jejíž obsahová náplň se stále vyvíjí v závislosti na rozšiřování škály alternativních trestů a dalších forem alternativního řešení trestních věcí. S ohledem na naléhavý požadavek trestní politiky dosáhnout výrazného snížení vězeňské populace cestou širšího využívání alternativních trestů je téma rigorózní práce velmi aktuální.

Zkoumání uvedené problematiky klade nároky na důkladnou znalost teoretického pozadí, z něhož probační a mediační přístupy vycházejí. Nezbytným předpokladem jejího hodnotného zpracování je však zejména znalost konkrétní praktické činnosti probačních úředníků a problémů, s nimiž se ve své práci setkávají. Při posuzování právní úpravy, vymezující úkoly Probační a mediační služby, je vhodné přihlídnout též k pojetí obdobných institucí v zahraničí. Autorka z naznačených hledisek problematiku v potřebné míře zkoumá.

Cílem práce je na podkladě analýzy platné právní úpravy činnosti Probační a mediační služby a její aplikace v praxi ukázat na nedostatky stávající právní úpravy a formulovat návrhy na jejich odstranění (podrobněji viz str.1-2 práce). Zaměření práce odpovídá současné společenské potřebě.

Práce čítá 120 stran vlastního textu, k němuž je připojen seznam zkratk a seznam použité literatury. Součástí práce jsou i přílohy, do nichž autorka zařadila grafické znázornění organizace Probační a mediační služby a statut této instituce. Výklad je rozvržen do jedenácti kapitol (včetně úvodu a závěru). Jejich vnitřní podrobné členění umožňuje bezproblémovou orientaci v textu.

Po metodologické stránce práce vychází především ze studia odborné literatury, statistických dat a aktuálních internetových zdrojů. Seznam použité literatury je poměrně rozsáhlý. Její výběr svědčí o tom, že autorka se v literární produkci věnované dané problematice dobře orientuje. K ověření konkrétních postupů probačních úředníků autorka provedla průzkum praxe, zaměřený na analýzu vybraných případů.

Práce má logickou stavbu. Východisko výkladu tvoří nástin hlavních myšlenek restorativní justice, které se staly důležitým impulsem pro rozvoj probační a mediační práce. Následující dvě kapitoly jsou věnovány pojmovému vymezení probace a mediace, včetně stručné charakteristiky jejich vývoje a způsobu uplatnění v českém trestním právu. Těžiště práce je v zevrubném rozboru poslání, organizace a oblastí činnosti Probační a mediační služby (kapitola pátá a šestá) a alternativních trestů, na jejichž výkonu se Probační a mediační služba významně podílí (kapitola sedmá). Způsob výkonu jednotlivých alternativních trestů tu autorka hodnotí jednak z pohledu platné právní úpravy a jednak z pohledu praxe probačních úředníků. K dokreslení škály činností probačních úředníků při výkonu alternativních trestů autorka použila případové studie, na nichž ukázala praktické postupy probačních úředníků při řešení vybraných trestních věcí (kapitola osmá). Práce obsahuje i stručný exkurz do systému probačních a mediačních služeb ve Francii (kapitola devátá) a rozbor činnosti Probační a mediační služby ČR ve světle statistických dat (kapitola desátá). V závěrečné kapitole jsou shrnuty hlavní myšlenky, k nimž autorka ve své práci dospěla, spolu s návrhy, které by mohly přispět k zefektivnění činnosti Probační a mediační služby při výkonu alternativních trestů.

Práce je solidním zpracováním dané problematiky. Oceňuji snahu autorky postihnout problémy, s nimiž se praxe při výkonu alternativních trestů potýká. Z tohoto hlediska práci zhodnocují zejména autorkou provedené případové studie a některé autorkou formulované návrhy na zefektivnění činnosti Probační a mediační služby. Naopak větší pozornost mohla být v práci věnována odpovídajícím zahraničním systémům. Exkurz do francouzské úpravy vychází prakticky jen z pramenů publikovaných u nás (Derks, 2002; Rozum, Kotulan a kol., 1999) a nezachycuje její aktuální stav.

Práce se dobře čte a rovněž po formální stránce je zpracována pečlivě.

Hodnocení uzavírám konstatováním, že posuzovaná práce odpovídá požadavkům kladeným na práce rigorózní. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Při obhajobě by se autorka mohla zabývat problémy spojenými se zajištěním výkonu trestu obecně prospěšných prací.

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 14. 4. 2014